

Szkoła ponadgimnazjalna

HISTORIA

Scenariusz z zastosowaniem nowych mediów i metody pogładowej (45 min)

Jak brzmi słowo „wolność” w języku białoruskim?

Opracowała: Agnieszka Brzeska-Pajqk

CC BY-NC-ND

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych 3.0 Polska

Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl

Propozycja lekcji podsumowującej dział „Prawa człowieka”. Treści poznane w czasie zajęć można połączyć z ukazaniem walki o prawa człowieka, rozgrywającej się u wschodniego sąsiada Polski - Białorusi. Lekcję warto przeprowadzić w okresie poprzedzającym 25 marca, gdyż tego dnia na Białorusi obchodzi się zakazane przez władze święto Dnia Niepodległości. Od 2006 roku w Polsce w tygodniu poprzedzającym Święto organizowany jest koncert „Solidarni z Białorusią”.

Cele lekcji:

Uczeń:

- utrwała wiadomości o prawach człowieka, międzynarodowym systemie ochrony praw człowieka;
- utrwała wiadomości z zakresu polityki wschodniej w ramach polskiej polityki zagranicznej;
- interpretuje przypadki naruszania praw i wolności w wybranym państwie z punktu widzenia międzynarodowych standardów praw człowieka;
- opisuje i ocenia działania wybranych organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną praw człowieka;
- za pomocą nowych mediów włącza się do akcji podejmowanych w obronie praw i wolności człowieka;
- doskonali umiejętność czytania i słuchania ze zrozumieniem;
- ćwiczy umiejętność wyszukiwania informacji w środkach masowego przekazu, w tym w Internecie oraz ich selekcjonowania;
- nabywa umiejętności potrzebnych do życia w społeczeństwie informacyjnym;
- doskonali umiejętność pracy w zespole.

Metody:

- praca z multimedialnymi tekstami kultury;
- projekcja filmu i praca z kartą pracy;
- dyskusja;
- miniwykład;
- praca metodą projektu.

Środki dydaktyczne:

- materiały do ćwiczenia dydaktycznego
- karta pracy;
- dostęp do Internetu;
- rzutnik multimedialny/ tablica interaktywna.

Przygotowanie do lekcji:

W ramach przygotowania do lekcji uczniowie zobowiązani są do obejrzenia filmu *Lekcja białoruskiego* w reżyserii Mirosława Dembińskiego.

Film można obejrzeć na stronie: <http://wolnabialorus.pl/archiwum.php?nr=1992>.

W trakcie oglądania filmu uczniowie pracują z kartą pracy (Załącznik nr 1).

Przebieg lekcji:

• FAZA WSTĘPNA

Nauczyciel rozpoczyna zajęcia pytając uczniów, jakie emocje towarzyszyły im w trakcie oglądania filmu. Nauczyciel zapisuje wyrażone emocje na tablicy. Następnie, pyta: co uczniowie wiedzą o Białorusi w wymiarze politycznym, ekonomicznym, kulturowym? Uczniowie mogą wykorzystać wiedzę z filmu, ale również posiłkować się wiedzą ogólną.

Nauczyciel, w trakcie zbierania informacji od uczniów, prezentuje stronę Stowarzyszenia Inicjatywa Wolna Białoruś oraz zakładkę „O Białorusi”, która przedstawia podstawowe informacje o kraju i ówczesnej władzy: <http://wolnabialorus.pl/o-bialorusi/abc-bia%C5%82orusi/> Nauczyciel dopowiada informacje na temat historii i kultury białoruskiej. W trakcie przygotowania do zajęć można skorzystać z materiałów zamieszczonych na stronie www.bialorus.pl, www.bialorus.pl/historia.

• FAZA REALIZACYJNA

Nauczyciel dzieli uczniów na grupy. Uczniowie w grupach porównują wypełnione karty pracy, opracowują jeden wspólny materiał. Nauczyciel przydziela po kilka praw z karty pracy poszczególnym grupom. Grupy prezentują przygotowany materiał. Pozostałe osoby śledzą odpowiedzi i w miarę potrzeb dopowiadają wybrane sceny, spostrzeżenia.

Nauczyciel prosi o odpowiedzi na dodatkowe pytania:

1. Dlaczego szkoły z językiem białoruskim są zamykane?
2. Jakie znaczenie ma białoruska szkoła dla uczniów?
3. Jakie inicjatywy podejmuje młodzież na rzecz Białorusi i z jakimi trudnościami, karami się spotyka?
4. W jaki sposób młodzież angażuje się w wybory?
5. Dlaczego jest opozycja przeciw A. Łukaszence?
6. Co się dzieje na demonstracjach, jak zachowuje się władza wobec manifestujących?
7. Jak brzmi słowo „wolność” w języku białoruskim?
8. Które sceny z filmu pokazują jak Białorusini rozumieją słowo „wolność”?

Nauczyciel, jako podsumowanie tej części zajęć, przywołuje kilka wybranych scen z filmu, które są odpowiedzią na ostatnie pytanie:

Wybrane sceny z podaniem czasu: 00:45; 01.01 – 3.18; 04:50 - 6.15; 15.45 – 16.23; 20.03 – 21.00; 30.30 – 31.00; 33:30 – 34.00.

• FAZA PODSUMOWUJĄCA

Nauczyciel podkreśla aktualność tematu walki o prawa człowieka. W formie podsumowana działu „Prawa człowieka” przywołuje podstawowe wiadomości o prawach, wolnościach, jakie przysługują ludziom, dokumentach, które gwarantują przestrzeganie praw człowieka.

W trakcie powtórzenia posiłkuje się prezentacją multimedialną dostępną na stronie Edukacja Obywatelska: www.wos.szczecin.pl zakładka: Strony WOS – *Charakterystyka praw człowieka, Dokumenty międzynarodowe*.

Podkreśla, że Białoruś – wschodni sąsiad Polski, to kraj niedemokratyczny, jedyny kraj w Europie, który stosuje karę śmierci, wykluczony z Rady Europy.

Nauczyciel przywołuje nazwy organizacji działających w ramach międzynarodowego systemu ochrony praw człowieka. Obok organizacji takich jak: ONZ, Unia Europejska, Rada Europy, podkreśla działalność Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, w ramach której działa Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka z siedzibą w Warszawie. Białoruś znajduje się w obszarze zainteresowań i działań biura. Nauczyciel pyta uczniów o nazwy organizacji pozarządowych działających na rzecz praw człowieka.

Nauczyciel pokazuje strony wybranych organizacji pozarządowych i rządowych, które działają na rzecz Białorusi, np.:

1. Amnesty International www.amnesty.org.pl/no_cache/aktualnosci/category/3.html
2. Ośrodek Studiów Wschodnich <http://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/tagi/bialorus>
Poleca artykuły: *Białoruski reżim zastrza kontrolę nad opozycją i organizacjami społecznymi* (11.07. 2012); *Rytuał bez konkretnej treści – wybory parlamentarne na Białorusi* (26.09. 2012).
3. Inicjatywa Wolna Białoruś <http://wolnabialorus.pl/dzialalnosc/akcje/> Zwraca uwagę na akcję: Koncert „Solidarni z Białorusią”.

Na koniec nauczyciel proponuje, aby uczniowie podali pytania, jakie chcieliby zadać bohaterowi filmu. Nauczyciel podpowiada, że na takie pytania jak: *Co się działo z głównym bohaterem po 2006 roku?; Jak wygląda obecnie sytuacja na Białorusi?; Co można zrobić dla Białorusinów walczących o wolność?* odpowiedzi można odnaleźć w artykule Agnieszki Kamińskiej na stronie Polskiego Radia: Franak Wiaczorka: *"Żywie Biełaruś": to film o wszystkich Białorusinach walczących o wolność* (02.05 2013). Nauczyciel zachęca do przeczytania artykułu i obejrzenia filmu pt. *Żywie Biełaruś. Miłość – Wolność – Muzyka*, reż. Krzysztof Łukaszewicz.

Zadanie domowe:

Pracując metodą projektu, przygotujecie akcję wzywającą do działania na rzecz Białorusinów i przestrzegania praw człowieka na Białorusi. Przy opracowywaniu zadania wykorzystajcie zasoby proponowanych stron internetowych lub inne rzetelne, legalne źródła informacji. Dokonajcie selekcji materiału i w dowolny sposób przedstawcie wybrany temat.

Proponowane strony internetowe w języku polskim:

www.wolnabialorus.pl
www.eastbook.eu
www.amnesty.org.pl
www.osw.waw.pl

KARTA PRACY

**do filmu „Lekcja białoruskiego”
w reżyserii Mirosława Dembińskiego**

W trakcie oglądania filmu wybierz sceny, które obrazują łamanie praw człowieka. Opisz krótko wybraną scenę, określ czas danej sceny oraz swoje, uwagi, spostrzeżenia.

Lp	Rodzaj prawa	Generacja	Opis sceny z filmu	Czas	Uwagi
1	Prawo do wolności i bezpieczeństwa				
2	Wolność od tortur				
3	Tajemnica korespondencji				
4	Prawo do rzetelnego procesu sądowego				
5	Prawo do prywatności				
6	Wolność myśli, słowa				
7	Prawo do zrzeszania się				
8	Prawo do udziału w życiu publicznym				
9	Prawo wyborcze				
10	Prawo do informacji				
11	Prawo do skargi na organy państwowe				
12	Prawo do nauki				
13	Wolność twórczości artystycznej				
14	Prawo do korzystania z dóbr kultury krajowej i światowej				
15	Prawo do rozwoju				
16	Prawo do pokoju				
17	Inne:				